

2 • 2008

KÄNSELSPRÖTET

Föreningen Finlands Dövblinda rf

Vårmöte i Onnela

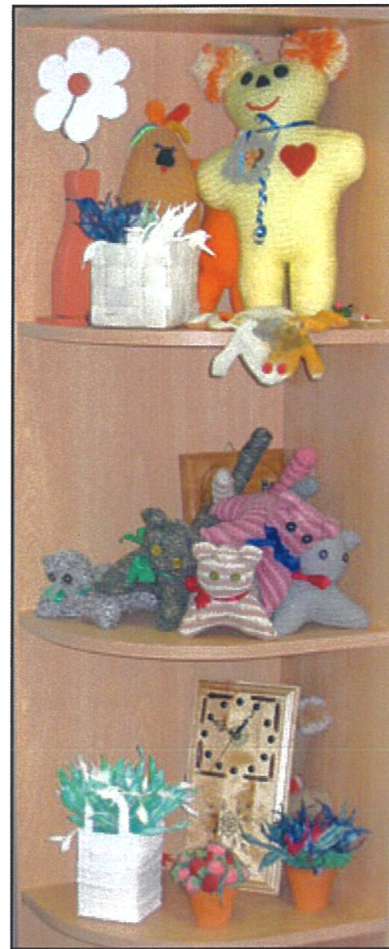
De dövblinda behöver många olika slags tjänster

Innehåll

Ledaren: Förverkligade drömmar
 Vårmöte i Onnela
 De dövblinda ombes skicka in fler tävlingsbidrag och programförslag
 Enkät om hjälpmedel
 Dags att söka om understöd
 De dövblinda behöver många olika slags tjänster
 Distriktssekreterare informerar
 För Ebe är det finska språket en utmaning
 Nya publikationer
 Dagverksamheten i Kajana firade tre år

Känselsprötet utkommer år 2008 enligt följande tidtabell:

Nr 1. Mars, vecka 10
 Nr 2. Maj, vecka 20
 Nr 3-4. Juli, vecka 28
 Nr 5. Oktober, vecka 41
 Nr 6. December, vecka 52

På omslaget syns paret Samuli Kujanpää och Anja Lehtola, som förlovade sig i höstas, samtalande på taktilt teckenspråk under en mötespaus på Onnela. Bild: Tuija Wetterstrand. På baksidan och på den lilla bilden ovan: handarbeten från Kajatupa. Bilder: Hilikka Kälkäinen.

KÄNSELSPRÖTET 34. årgången, ISBN 0358-2280, **Utgivare:** Föreningen Finlands Dövblinda rf
Redaktören: Chefredaktör Tuija Wetterstrand, tel. (09) 54953521, texttel. (09) 54953526, fax. (09) 5495 3517, e-post: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Redaktionsråd:** Anu Mikkola (ordförande), Carita Halme, Esko Jäntti, Kauko Kokkonen, Merja Vähämaa, Raili Karisaari (sekr), Tuija Wetterstrand (chefredaktör). **Tidningen utkommer** 5 gånger om året med storskrift.
Översättning från finska: Maria Punnonen / Mingela, Pekkolantie 26, 59210 Melkonieniemi, tel. 040 5831080. **Abonemang och adressändring:** Föreningen Finlands Dövblinda rf, PB 40, 00030 Iiris Tel. (09)5495 350, texttel. (09)5495 3526, fax (09) 5495 3517, e-post: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda tidningens artiklar också på föreningens webbsidor **Internet:** <http://www.kuurosokeat.fi>

Förverkligade drömmar

När jag var en liten flicka grät jag när min mamma läste berättelsen om Helen Keller för mig. Jag undrade hur man skulle ha kunnat kommunicera med Helen. Min första kontakt med dövblinda fick jag när jag som tonåring deltog i en kurs i teckenspråk i min hemstad Vasa. Då mötte jag de helt taktilt teckenspråkiga systrarna Nyman. I början av 1980-talet fanns det inga tolkar i Vasa, så jag tecknade fester och andra aktiviteter för dem från hand till hand. Jag kommer ihåg hur intressant det var att tolka åt två personer på samma gång! Jag gick på en kurs för stödpersoner för dövblinda och började verka som stödperson. I tjugo års tid var jag med på läger och kurser för dövblinda. Till en början fungerade jag som tolk och senare också som ledare.

I 30 års tid har jag alltså levt min vardag tillsammans med dövblinda personer och tillsammans med dem försökt hitta fungerande metoder för beröring.

Min egen forskningsidé fann jag dock först när min egen make så småningom blev dövblind. Vi letade efter metoder för en smidig kommunikation. Det enda rehabiliteringen hade att erbjuda var information om stöd för språklig kommunikation genom att

teckna från hand till hand. Vi behövde någonting mer, ett snabbare sätt att förmedla synintryck. Vi började själva bygga upp och utveckla metoder. Det tog 16 år. Resultatet blev en doktorsavhandling innehållande en kunskap och erfarenhet som redan används av många dövblinda, deras närstående och yrkespersonal.

Många tidningar och faktaprogram i TV har visat intresse för informationsförmedling via beröring som en del av kommunikationen för dövblinda i olika åldrar. Vi har fått mycket publicitet. Kommunikation via beröring intresserar också medarbetare inom andra organisationer. Kunskap via beröring är mänskligt och kan användas i stor utsträckning bland olika kundgrupper, såväl hörande som seende.

Kännedomen om haptiser och socialhaptisk kommunikation tillhör alla. Det borde vara en del av grundrehabiliteringen. Haptiser (beröringsbesked) och haptermer (en komponent av beröringen) ger metoder att förmedla budskap tillsammans med tal och teckenspråk eller självständigt. Pröva frimodigt!

Riitta Lahtinen
 Kommunikationschef, PeD (pedagogie doktor) ■

Vårmöte i Onnela

Tuija Wetterstrand

Finlands Dövblinda rf:s stadgeenliga vårmöte hölls det soliga veckoslutet 3.-4.5. på semester- och kurscentret Onnela. Närvarande var 46 röstberättigade ordinarie medlemmar tillsammans med sina tolkar/handle-dare, fyra icke-röstberättigade anhörigmedlemmar samt 10 funktionärer under själva mötet och en efter mötet på söndag då vi diskuterade IT-tjänsterna.

Som mötets ordförande fungerade Maija-Liisa Lahti från Björneborg. Efter diskussion godkändes förra årets verksamhetsberättelse utan ändringar samt bokslutet. Mötets deltagare fick höra revisionsberättelsen och den lades till handlingarna. Ansvarsfrihet beviljades de redovis-

ningssskyldiga. På söndag förmiddag fattade vi efter diskussion och omröstning beslut om organisationsmodellen. Styrelsens förslag vann, så styrelsen ålades att lägga fram den nya organisationsmodellen för höstmötets godkännande innan man beslutar om verksamhetsplanen och budgeten. Den nya organisationsmodellen tas i bruk från början av år 2010 och verksamhetsplanen och budgeten för år 2010 görs upp på basis av den nya organisationsmodellen.

Efter mötet på söndagen diskuterade medlemmarna ännu först om förhoppningar inför år 2009, och sedan om föreningens IT-tjänster. Förhoppningarna och förbättringsförslagen antecknades. ■

De dövblinda ombes skicka in fler tävlingsbidrag och programförslag

På Onnela i Tusby arrangeras en kulturvecka 25.-31.8.2008. Till veckan hör en kulturfest som äger rum på lördag 30.8. Under kulturveckan förevisas de dövblindas tävlingsbidrag i fem konstserier på Onnela. De bästa bidragen belönas på kulturfesten på lördag. Under kulturfesten uppför de dövblinda också sina egna program.

Temat för tävlingen är beröring. Temat kan tolkas mycket fritt. Tävlingsbidragen skall skickas till föreningens huvudkontor i Helsingfors före slutet av maj 2008.

Instruktioner för tävlingsbidragen

Det finns fem tävlingsserier:

- 1) Fotografering (svartvita och färgfoton godkänns, liksom digitala bilder eller bildcollage som kan skickas in på cd-rom eller per e-post).
- 2) Målning (alla verk på papper eller något annat jämnt underlag godkänns, skapade med olika tekniker, så som olja, kol, akvarell samt kompositioner av naturmaterial eller an-

dra material och kombinationer av alla de ovanstående).

3) Skulptur (alla tredimensionella verk som skapats för hand med olika tekniker och av olika material, så som lera, papier-maché, gips och trä).

4) Handarbete (alla tekniker godkänns, t.ex. virkning, stickning, poppana, sömnad, näverarbete, tvinnade och tovade arbeten).

5) Litteratur (alla litterära genrer godkänns, så som dikter, noveller, memoarer, aforismer, sångtexter).

Tävlingsbidragen kan sändas in av såväl enskilda som grupper. Ett arbete per individ eller grupp får skickas in till varje serie. En person kan alltså delta i alla fem serierna med ett eget arbete och dessutom vara med i en grupp i alla fem serierna.

Fler programförslag behövs

Kulturkommittén önskar också fler programförslag till kulturfesten. Program önskas både av distriktsklubbarna och av enskilda dövblinda personer. En föreställning får räcka

högst tio minuter. Tiden för förberedelse och anmälan har förlängts till slutet av maj.

Tävlingsbidragen och programförslagen kan skickas till vilken medlem i kulturkommittén som helst: Kai Leinonen, Heikki Majava, Anita Palo eller Tuija Wetterstrand.

Adressen till föreningens huvudkontor är: PL 40, 00030 Iiris.

E-post adressen skrivs i formen förnamn.efternamn@kuurosokeat.fi.

Ett kulturstipendium utdelas också

Under kulturevenemanget på lördagen tillkännages också den kulturstipendiat som redaktionsrådet har utsett. Kulturstipendiet på 200 euro ges till någon begåvad person som sysslar med bildkonst, handarbete, formgivning, musik eller litteratur. Det är meningen att stipendiet skall vara ett ekonomiskt stöd så att personen ifråga kan fortsätta att syssla med den konstgenre han eller hon valt. Samtidigt är det ett erkännande för personens tidigare alster.

Stipendiaten väljs av redaktionsrådet. ■

Bidrag till dövblinda

Vid utdelandet av bidrag från Tolvanens testamentsfond beaktas speciellt barn och unga. Bidrag kan erhållas t.ex. för hushållsmaskiner, apparater och reparation av sådana, tillfälligt penningbehov på grund av sjukdom, arbetslöshet eller andra orsaker. Ur Beda och Harald Liljanders minnesfond beviljas medel för de dövblindas fritidsverksamhet, resor och förvärv. Ur Jäkälä-kiinteistöns fond beviljas bidrag för att öka och förbättra de dövblindas livsglädje och livskvalitet.

En sökande som ansöker om bidrag för första gången har företräde då bidragen beviljas, liksom också en sådan person som inte har beviljats bidrag på en lång tid. Bidragsansökan bör vara Finlands Dövblinda rf tillhanda senast 31.8.2008.

Ytterligare information lämnar verksamhetsledare Kai Leinonen tfn 09-5495 3518, 040-505 4680 eller distriktchef Ritva Rouvinen tfn 014-620 727, 0400-581 659. ■

Hjälpmedelssenkät

Kristina Forsberg

I början av april skickades en enkät rörande användningen av hjälpmedel ut till Finlands Dövblinda rf:s medlemmar. Med hjälp av enkäten samlar vi in information om hur de hjälpmedel som de hörselsynskadade använder fungerar samt om deras skötsel, deras brister och om egna knep. Utgående från svaren försöker vi verka så att de hörselsynskadade skulle ha bättre möjligheter att få sådana hjälpmedel till sitt förfogande som stöder deras förmåga att fungera självständigt. Obs! Genom enkäten kartlägger vi dock inte frågor som har med datorer och deras hjälpmedelsprogram och utrustning att göra, eftersom IT-experterna har hand om det området.

Enkäten finns också i en svartvit version och en punktskriftsversion. Med enkäten följer ett svarskuvert som inte behöver frankeras. På begäran kan enkäten också skickas per e-post. Svaren skall inte förses med avsändarens namn och svar som kommit per e-post skriver jag ut utan avsändaruppgifterna. Jag skulle önska svaren senast vid utgången av

april, men jag tar emot dem även om du inte hinner returnera frågeformuläret förrän i maj.

Också andra än föreningens egentliga medlemmar kan svara på enkäten om hjälpmedel. Om du alltså inte har fått enkäten och vill delta i insamlingen av information om hjälpmedel, ta kontakt med mig, så skickar jag frågeformuläret till dig. Enkäten fås också av distriktssekreterarna.

Visst kommer du ju ihåg att svara!

Med vänlig hälsning,

Kristina Forsberg
Projektarbetare/Hjälpmedelsprojektet
Aktivitetscentret för dövblinda
Insinöörinkatu 10
33720 TAMMERFORS
Tfn 040 835 8365
kristina.forsberg@kuurosokeat.fi ■

De dövblinda behöver många olika slags tjänster

Tuija Wetterstrand

Den senaste tiden har det varit mycket tal om tolkens roll och om vilka uppgifter som hör till tolkens åligganden. Enligt målsättningsprogrammet (punkt 3) påverkar föreningen beslutsfattarna så att timbegränsningen av tolktjänster stryks. Vi följer med tolkarnas utbildning och arbetar med att utveckla den. Vi informerar de dövblinda om tolkens roll, om service av teckenspråkskunniga handledare och ledsagare samt om tillgängliga frivilligarbetare.

För vem är tolktjänsten ämnad?

Tolktjänsten hör till kommunens särskilda förpliktelser, dvs. kommunen måste ordna tolktjänst för dem som behöver det. Andra särskilda tjänster som kommunen enligt lagen måste tillhandahålla för gravt handikappade personer är apparater och redskap som hör till lägenheten, ändringar i lägenheten, färdtjänst och serviceboende. För att få tolktjänst behövs ett tolktjänstbeslut av kommunen. Tolktjänsten ansöks hos handikappsservicens socialarbetare på

socialförvaltningen. År 2010 förs tolkfrågorna över till FPA. Hörselsynskadade har rätt till minst 360 tolktimmar i året.

Tolkutbildning

Yrkesexamen som teckenspråkstolk kan avläggas vid Humanistiska yrkeshögskolan i Helsingfors och Kuopio samt vid Diakoniyrkeshögskolan i Åbo. Examen omfattar 240 studiepoäng och tar fyra år att avlägga. Enligt tolkregistret fanns det i början av förra året 700 tolkar som avlagt yrkesexamen i Finland. Ungefär 450 av dem jobbar som tolk.

I praktiken får tolkar som genomgått utbildningen för teckenspråkstolkning eller skrivtolkning också tolka för dövblinda. Finlands Dövblinda rf rekommenderar att en tolk som tolkar för dövblinda personer under sin utbildning har avlagt studier inriktade på tolkning för dövblinda och på så sätt har fördjupat sin kunskap och sina färdigheter i att tolka för dövblinda. En tolk som avlagt studierna i

dövblindhet kan genomgå ett tolkregisterprov i dövblindtolkning. Närvarande vid tolkregisterprovet är representanter för tolkutbildningen, en av föreningens anställda och en Tupa-utbildare.

Tolkens uppgift är att förmedla ett budskap

Tolktjänsten ges på det kommunikationssätt som kunden är i behov av. Med dövblinda kunder hör det till tolkens uppgifter att tolka från ett språk till ett annat och inom språket, att beskriva omgivningen och att ledsaga.

Tolkens uppgift är att förmedla budskapet så exakt som möjligt till den andra parten i en sådan situation när parterna inte på grund av olika språk eller kommunikationsmetoder kan kommunicera direkt med varandra.

Förutom utbildningen styr och definierar även det etkbaserade yrkesregelverket tolkarnas professionalitet. Utöver dessa regler finns det också ett yrkesregelverk för kontakttolkar som utarbetats av kontakttolkarnas arbetsgrupp. I yrkesregelverket för kontakttolkning som utarbetats av Finlands Teckenspråkstolkar rf, punkt 13 sägs det bl.a. att "Till tolkens uppgifter hör inte t.ex. att skjuta eller ledsaga kunden eller att fylla i blanketter. Om skriftliga arbeten,

så som översättningar, måste man alltid komma överens separat."

Reglerna har i första hand gjorts upp med tanke på dövtolkning. Då det gäller dövblinda hör det till tolkningssuppletet att, om så krävs, sköta ledsagningen från kundens hem, eller t.ex. från en tågstation eller busshållplats, till platsen för tolkningen. Det skall inte förväxlas med eskortering. Den tid ledsagningen tar hör till tolkningen och man bör anmäla om den då man gör sin bokning. Om den dövblinda ber om det, kan tolken också skriva upp något begrepp eller någon mening på papper under en föreläsning, eller t.ex. förklara en figur som visas på stordia genom att rita den på ett papper eller t.ex. på den dövblindas rygg.

Om man behöver personlig hjälp?

I vissa situationer kan den dövblinda behöva personlig assistans. En teckenspråkshandledare är en utbildad personlig assistent som besitter den kunskap och de färdigheter den dövblinda kunden behöver. Problemet är att idag har kommunerna inte enligt lagen någon skyldighet att ordna med personlig assistans. I en del regioner har man gjort specialarrangemang, så att tolkningstimmar har använts för teckenspråkshandledartjänster istället för till tolkning. I så fall har detta antecknats i den dövblind-

das individuella serviceplan. Alla dövblinda har rätt att begära att en egen serviceplan uppgörs för dem personligen.

Föreningens ståndpunkt är att när tolkningstimmar används för teckenspråkshandledarens tjänster bör det skrivas in i serviceplanen att det är fråga om tolktjänstens tilläggsstimmar. Den grundläggande principen bör vara att man inte begränsar tillgången till tolktjänst, även om man i vissa situationer använder en teckenspråkshandledare istället för en tolk. Man bör inte begränsa användningen av tolk genom att gripa till sådana lösningar, och detta bör absolut också skrivas in i serviceplanen.

Det finns få teckenspråkshandledare

Teckenspråkshandledarutbildningen räcker tre år. Utbildningen anordnas av Pohjois-Savon Opisto i Kuopio, Rovala-Opisto i Rovaniemi och Turun kristillinen opisto i Åbo. Examen är ganska ny, de första teckenspråkshandledarna inledde sina studier först år 2001. Hittills har något under 100 personer utexaminerats. Det finns alltså inte tillräckligt många teckenspråkshandledare för att täcka hela Finlands behov. I vissa kommuner vet man inte ens om att det finns teckenspråkshandledare, och det

råder också osäkerhet om var man kan boka en sådan. De utbildningsanstalter som utbildar teckenspråkshandledare gör varje höst en enkät om sysselsättningsläget för handledarna, och enligt dessa enkäter jobbar de flesta utexaminerade handledarna i skolor och på daghem.

Teckenspråkshandledare förmedlas idag av tolkförmedlingarna i Jyväskylä, Kuopio, Uleåborg, Rovaniemi, Seinäjoki och Vasa samt Honkalampi-stiftelsens tolkförmedling i Kuopio och assistentcentral i Joensuu.

Föreningens mål är att förbättra tjänsterna

Föreningen strävar efter att förbättra tjänster som riktar sig till dövblinda samt finansieringen och tillgängligheten av dessa tjänster genom att påverka beslutsfattarna och den vägen lagstiftningen. Framför allt är föreningens målsättning att varje beslut som fattas för att underlätta de dövblindas liv skall fattas utgående från de individuella behoven. Förändringar i servicesystemet och lagstiftningen är dock alltid långsamma.

Föreningen påverkar också innehållet i tolkarnas utbildning. Verksamhetsledaren sitter med i den nationella uppföljningsgruppen för utbildningen av teckenspråkstolkar och har

förmedlat de dövblindas önskemål. Föreningen har fungerande och goda relationer såväl till tolkutbildningen som till dem som utbildar teckenspråkshandledarna. I tolkverksamhetens samarbetsgrupp representeras föreningen av Vesa Pikkuhookana, Eila Särkimäki (suppleant) och Riitta Lahtinen.

Källor: Jaana Marttila: Tolktjänstguide för dövblinda och www.tulkit.net samt kommentarer av ledningsgruppens medlemmar Kai Leinonen, Ritva Rouvinen och Heikki Majava, kommunikationschef Riitta Lahtinen samt Sisko Räsänen (Pohjois-Savon Opisto).■

Blivande teckenspråkshandledare från Pohjois-Savon opisto: Annu (till vänster) och Senni. Bild: Seija Troyano.

Distriktssekreteraren informerar

Hej!

Nu kommer sommaren med stora kliv, det skall bli skönt med sol och värme, lite regn behövs också för att blommorna skall blomma. Klubben gör en Tallin utflykt i början på juni. Vi ordnar en kurs i samarbete med Synskades Centralförbund i punktskrift på finska och det betyder att jag är i Uleåborg 10-13.6.

Min semester tar jag fr.o.m. midsommar, med början från 23.6 och är hela juli, i samband med semestern brukar jag ta ut övertidstimmar och då återkommer jag i början av augusti.

Ha en riktigt skön sommar!
Inga

Inga Lassfolk-Herler
Distriktssekreterare
Vasaesplanaden 17 III vån
65100 VASA

tel: 06-312 8510
gsm: 0400 107 302
inga.lassfolk-herler@kuurosokeat.fi■

För Ebe är det finska språket en

utmaning

Tuija Wetterstrand

På distriktssekreterare Marjatta Puromäkis kontor i Tammerfors träffar jag Ebe Nogesmäe, som flyttade till Finland från Estland för 14 år sedan. Till att börja med funderar vi på hur vi skall lyckas genomföra den överenskomna intervjun så att jag samtidigt kan göra anteckningar. Det är mödosamt att kommunicera med tal, för Ebe har svårt att uppfatta orden. Till slut beslutar vi att Marjatta skriver frågorna med en tusch på ett papper med så stora bokstäver att Ebe kan se dem, och att hon svarar i sin egen takt.

Ebe berättar att hon är född i södra Estland. Hon har varit hörselsynskadad sedan födseln. "Min syn började försämras när jag var 6 år och hör-seln när jag var 14 år", drar sig Ebe till minnes. I Estland stod man handfallen och förstod inte vad problemen berodde på. "Nästan varje halvår var jag på sjukhus i Dorpat och fick olika vitamin- och elbehandlingar. Till slut sade läkarna att de inte kunde hjälpa."

Ebes svärmor är finsk till bördan och genom henne fick Ebe, hennes man

och deras två söner uppehållstillstånd i Finland. I Finland fick de reda på att det som orsakade hörselsynskadan var ett nervfel. "Öronen är i skick, men problemet sitter i hjärnan", sammanfattar Ebe humoristiskt. "Därför är det heller ingen nytta med en hörapparat".

På grund av hörselproblemen har det varit svårt att lära sig finska. "Jag förstår nog skriven finska, men det är svårare att tala. Det är svårt för mig att uppfatta tal, eftersom jag har svårt att urskilja orden", berättar Ebe. Studierna i finska blev också uppskjutna till en början eftersom sönerna var små när familjen flyttade till Finland och Ebe var mest hemma. "Då var jag också mycket blyg och försagd, nu är jag mycket modigare." Med mamma talas det ännu estniska hemma, men på tumanhand talar poljarna finska.

Nu när pojkar är vuxna och den äldre redan har flyttat hemifrån har Ebe börjat studera finska mera intensivt. Varje onsdag går Ebe till Aktivitetsscentret för dövblinda på en kurs i finska för teckenspråkiga, som leds av Heli Viita. "Hei har sagt att jag skall läsa finska, också högt. Varje morgon läser jag litehelti på finska. Jag läser också finska böcker", säger Ebe och skrattar. "Jag lär mig snabbt, men glömmar lätt."

Aktivitetsscentret har blivit bekant för Ebe också som arbetsplats. Ebe Nogesmäe är utbildad trädgårdsmästare och jobbad som sådan 17 år i Estland. På Aktivitetsscentret har hon redan fyra somrar varit anställd som trädgårdsmästare med sysselsättningsstöd, och hon hoppas få fortsätta också nästa sommar. Fast tjänst som trädgårdsmästare har Ebe inte fått, men praktikplatser på olika trädgårdar har hon alltid emellanåt haft. Förutom bra trädgårdsarbete gör Ebe verkligt fina uppsättningar med torkade blommor, och till jul gör hon olika julkransar och jularrangemang.

Utöver familjen, studierna och trädgårdsarbete har hon hobbyer som ger livet innehåll.

"Till mina hobbyer hör att motionera utomhus och att läsa, och när det är möjligt går jag också ut och dansar", berättar Ebe. ■

Nya publikationer

Det nyss avslutade Rehabiliteringsprojektet resulterade i två huvudpublikationer, två guideböcker på finska: Opas kuuroskoeiden kuntoutustyötä tekevälle (Guide för dem som arbetar med rehabilitering av dövblinda), publikation B5/2008 (ISBN 978-952-9713-41-7) och Kuuroskoean kuntoutujan opas (Guide för dövblinda rehabiliteringskielenter), publikation C5/2008 (ISBN 978-952-9713-42-4). Författare till båda guideböckerna är Kari Korhonen och Sirkka Yli-Keränen. B-seriens guidebok kostar 9 euro och C-seriens 6 euro.

Beställningar:
kuurosokeat@kuurosokeat.fi ■

Dagverksamheten i Kajana firar tre år

Ulla Pekurinen

Den första april, men det var inte fråga om ett aprilskämt, firade man med glada förtecken och tårta Kajanas treåriga dagverksamhet i verksamhetens utrymmen Kajatupa. Föreningens gäster var Heikki Majava från föreningens huvudkontor och distriktssekreterare Hilka Kälkäinen.

Officiellt inleddes Kajanas dövblindas dagverksamhet 4.4.2005. Arbetsverksamhet för döva och dövblinda fanns i Kajana redan tidigare, men verksamheten tog överraskande slut år 2003. Två år senare kunde verksamheten återupptas med stöd av Finlands Dövblinda rf. Det första året var vi inhyrda i Kajana församlings utrymmen på Karoliinan Kamari, där vi blev vänligt mottagna. Till våra nuvarande utrymmen i Kajana centrum bredvid Rådhusorget flyttade vi i juni 2006.

Att få egna lokaliteter var en sorts lottovinst för oss. En egen fysisk plats har varit viktig för att skapa en väkänsla i vår dagverksamhet. En stadigvarande plats med möbler och

saker på samma ställen skänker trygghet i dagverksamhetens vardag. Det är också viktigt att veta att man är i en teckenspråkig miljö och har möjlighet att göra sig förstådd på sitt eget modersmål.

Människorna i Kajatupa har alltid arbetat idogt med sina händer. Ännu idag talar de om att gå på jobb, även om verksamheten är hobbybaserad. På tal om jobb, många slags saker har vi knåpat ihop. En av de största favoritsysselsättningarna är att väva. Vi har hela tiden två olika varpar uppsatta. Just nu väver vi tras mattor och plädar för gungstolar. Ett annat jobb som har funnits med från början har med återvinning att göra. Som gåvor har vi fått stickade tröjor, mössor, halsdukar och halvfärdiga arbeten som folk inte längre vill ha, dem har vi sedan sprättat upp, tvättat och nystat upp på nytt. De brokiga garnen, som blir nästan som nya, har vi sedan fört till Moder Teresa kretsen på Karoliinan Kamari, där flitiga tanter har stickat lappar till täcken av dem. Vi tycker om att tänka att vi är

en länk i en kedja som hjälper frysan- de barn i Indien.

En viktig aktivitet för Kajatupa-folket har också varit motion i olika former. Promenader i stan och naturen, gym, simning och utfärder har piggat upp våra dagar i lagom måtta. Vår kunskapsörst har väckts av många olika föreläsare, vi har haft många besökare hos oss som har berättat om frågor i anknytning till både fysiskt och psykiskt välbefinnande. Vi har t.o.m. genomfört en första hjälpen kurs på Kajatupa.

Med tiden har vi fått vänner bland kajanabor som har skänkt oss garn, tyger och annat pysselmateriel. Vi hoppas på fortsatt samarbetsglädje på dagverksamheten på Kajatupa. ■

Bildtext (4 bilder): 1. Kajatupabor: till vänster: Pirjo Rissanen, Aune Ter- vonen med Johanna Näpänkangas i famnen, Maria Heikkinen, Ulla Pekurinen och Pekka Rissanen. 2. Kaffe och kaka, vid bordet också Heikki Majava (andra från vänster). 3. Maria Heikkinen visar hur man använder en vävstol. 4. Pekka Rissanen använder stolsryggen som hjälpmiddel för att nysta ihop ullgarn.

